

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์การใช้คำลักษณนามในภาษาไทยโคราชที่หมู่บ้านบึงทับปร่างค์
พอจะสรุปผลได้ดังนี้

5.1 สรุปผลเกี่ยวกับการใช้คำลักษณนามในภาษาไทยโคราช

5.1.1 จากการศึกษ พบว่า คำลักษณนามที่ใช้ในภาษาดังกล่าวมีจำนวน 166 คำ
ซึ่งมีทั้งคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต เช่น องค์ คน ตัว ต้น กอ และคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่ง
ไม่มีชีวิต เช่น ลูก หลัง แผ่น ใบ ผืน ดอก เล่ม คัน ฯลฯ การปรากฏร่วมกับคำนามของคำ
ลักษณนามสามารถกำหนดเป็นอรรถลักษณะประกอบคำลักษณนามได้ อรรถลักษณะต่าง ๆ มีดังนี้คือ

1. อรรถลักษณะ [ชีวิต]
2. อรรถลักษณะ [มนุษย์]
3. อรรถลักษณะ [สัตว์]
4. อรรถลักษณะ [สถานที่]
5. อรรถลักษณะ [ภาชนะ]
6. อรรถลักษณะ [อวัยวะ]
7. อรรถลักษณะ [ส่วนของพืช]
8. อรรถลักษณะ [พาหนะ]
9. อรรถลักษณะ [ทรง]
10. อรรถลักษณะ [เทียบชีวิต]

5.1.2 เมื่อพิจารณาการใช้คำลักษณนามของคนที่หมู่บ้านดังกล่าวแล้วพบว่า มีการใช้
2 ประเภทคือ

5.1.2.1 ประเภทที่ไม่มีการแปร คือผู้บอกภาษาทุกคนใช้คำลักษณนามคำเดียว
กัน เหมือนกันทุกคนกับคำนามที่มีอรรถลักษณะอยู่เดียวกัน การใช้คำลักษณนามในลักษณะนี้มีเพียง 13 %

ของคำลักษณนามทั้งหมด ทำที่พบในการวิจัยครั้งนี้

5.1.2.2 ประเภทที่มีการแปร คือผู้บอกภาษาใช้คำลักษณนามมากกว่า 1 คำ กับคำนามที่มีอรรถลักษณะคู่เดียวกัน การใช้คำลักษณนามในลักษณะนี้มีมาก คือมี 87 % ของคำลักษณนามทั้งหมด ทำที่พบในการวิจัยครั้งนี้

5.1.3 เมื่อพิจารณาการใช้คำลักษณนามประเภทที่มีการแปรแล้ว สามารถสรุปประเภทของการแปรได้เป็น 2 ประเภทคือ

5.1.3.1 ประเภทแปรแบบมีเงื่อนไขกำหนด กล่าวคือเมื่อพิจารณาแล้ว เงื่อนไขที่มา กำหนดการแปรในการใช้คำลักษณนามคือการมองวัตถุต่างมิติกันของผู้พูดภาษา การเปลี่ยนแปลงในตัวเอง และผลของการสัมผัสของภาษา ทั้งนี้จะเห็นได้จากการที่คำลักษณนามมีการแปร

เมื่อ

ก) ผู้พูดมองคำนามต่างมิติกัน

ข) มีการใช้คำลักษณนามแบบนำคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามที่มี

ลักษณะทั่ว ๆ ไปมาใช้กับคำนามที่มีลักษณะเฉพาะ

ค) นำเอาคำลักษณนามที่ยืมมาจากภาษาไทยกลาง เข้ามาใช้ในภาษา

ไทยโคราช

5.1.3.2 ประเภทแปรอิสระ คือผู้บอกภาษาใช้คำลักษณนามมากกว่า 1 คำ สลับกันไปมา กับคำนามที่มีอรรถลักษณะคู่เดียวกัน และไม่สามารอธิบายได้ว่าอะไรเป็นตัวกำหนดการแปร

5.1.4 ผลการวิเคราะห์แสดงว่า การใช้คำลักษณนามและจำนวนคำลักษณนามในหมู่บ้านดังกล่าว แปรไปตามอายุและอาชีพของผู้พูด แต่เพื่อยืนยันผลสรุปดังกล่าว ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม โดยศึกษาจำนวนผู้พูดให้มากขึ้น

5.2 ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษา

5.2.1 จากการศึกษาคำลักษณนามโดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ ผู้วิจัยพบว่า มีปัญหา ดังนี้

5.2.1.1 เกณฑ์ในการกำหนดอรรถลักษณะของคำลักษณนามคือประเภทของสิ่งของ

รูปทรง และการนำคำลักษณนามไปใช้ ไม่สามารถเข้าใจกำหนดอรรถลักษณะของคำลักษณนามทั้งหมดได้ เพราะคำลักษณนามบางคำใช้กับคำนามเฉพาะมาก คำลักษณนามบางคำมีลักษณะพิเศษอื่นที่ไม่ใช่ประเภทหรือรูปทรงของสิ่งของ ดังนั้นจึงมีคำลักษณนามที่ไม่สามารถเข้าใจเกณฑ์ดังกล่าวปรากฏในข้อ [- เทียบชีวิต] จำนวนหนึ่ง ซึ่งหากมีการศึกษาต่อไปอาจแก้ปัญหาโดยเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อดูว่ามีคำนามอื่น ๆ อีกหรือไม่ที่ปรากฏกับคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามที่เฉพาะมาก หรือเพิ่มเกณฑ์ในการกำหนดอรรถลักษณะ

5.2.1.2 การแสดงอรรถลักษณะรูปทรงเป็นอรรถลักษณะแบบลดหลั่น ทำให้เกิดปัญหาคือ รูปทรงมีลักษณะขึ้นต่อกัน เช่น เมื่อ [+ ใหญ่] แล้วต้อง [+ กลม] หรือ [- กลม] แต่ในการเลือกใช้คำลักษณนามกับคำนามใด ๆ ของผู้พูดภาษา รูปทรงต่าง ๆ อาจไม่ได้ขึ้นแก่กันเสมอไป คำลักษณนามบางคำมีรูปทรงบางรูปทรงที่เด่นมากกว่ารูปทรงอื่น ๆ เช่น คำลักษณนาม ลุก (3) มีรูปทรงที่เด่นคือ [+ กลม] คำนามที่ใช้กับคำลักษณนาม ลุก (3) มีลักษณะกลม หรือมีความโค้งเป็นสิ่งสำคัญ ขนาดหรือความยาวไม่ใช่รูปทรงเด่น ดังนั้นคำนามที่มีลักษณะกลม และมีขนาดใหญ่ หรือยาว ที่ผู้บอกภาษาใช้คำลักษณนาม ลุก (3) เช่น พระอาทิตย์ ภูเขา ไข่ ฯลฯ จะถูกจัดไว้ในกลุ่มรูปทรง [+ กลม] โดยไม่คำนึงว่าคำนามนั้นใหญ่ ยาว หรือไม่ ทั้งนี้เพราะถือรูปทรง [+ กลม] เป็นสำคัญ

5.2.2 เมื่อพิจารณาการศึกษาเรื่องคำลักษณนามในภาษาไทยโคราชเปรียบเทียบกับการศึกษาคำลักษณนามในภาษาอื่นที่ได้มีผู้ศึกษาแล้วนั้น พอจะสรุปสิ่งที่การศึกษาเหล่านี้มีส่วนร่วมได้คือ การใช้เกณฑ์ในการกำหนดอรรถลักษณะเพื่อแสดงความหมายที่เหมือน หรือแตกต่างกันของคำลักษณนามในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ได้มีผู้ศึกษาไว้แล้ว เช่น บรรจบ พันธุมธานววรรณ พันธุมธาน ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวได้แก่เกณฑ์ที่เป็นประเภทของสิ่งของและเกณฑ์ที่เป็นรูปทรงของสิ่งของ

5.2.3 อย่างไรก็ตามในการศึกษาการใช้คำลักษณนามในภาษาไทยโคราช ผู้วิจัยพบสิ่งที่น่าสนใจนอกเหนือไปจากการศึกษาคำลักษณนามที่ได้เคยศึกษาแล้วดังนี้คือ

5.2.3.1 การวิเคราะห์คำลักษณนามในงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ลักษณนามเป็นคำกลุ่มหนึ่งซึ่งอาจศึกษาได้โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ การใช้องค์ประกอบทางความหมาย

ในรูปของอรรถลักษณะต่าง ๆ เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เราสามารถเข้าใจความหมายและความสัมพันธ์ของคำลักษณะนามต่าง ๆ ในระบบได้เป็นอย่างดี ถึงแม้จะเป็นวิธีที่ยังมีปัญหาอยู่บ้างตามที่ได้กล่าวไปแล้ว

5.2.3.2 ผลการวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นอีกด้วยว่า การแปรของภาษานั้นอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ นอกจากปัจจัยทางสังคม ดังที่ได้พบว่าการใช้คำลักษณะนามในภาษาไทยโคราชนั้น อาจแปรไปตามการที่ผู้พูดมองวัตถุต่างกัน การเปลี่ยนแปลงในตัวภาษาเอง และผลของการยืมคำจากภาษาไทยกลาง

อนึ่ง การศึกษาคำลักษณะนามในภาษาไทยโคราชแสดงให้เห็นว่าภาษากาลังเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือเริ่มใช้คำลักษณะนามที่มีลักษณะทั่ว ๆ ไป กับคำนามที่มีลักษณะเฉพาะมากขึ้น เช่น ใช้คำลักษณะนาม อัน กับคำนามต่าง ๆ จำนวนมาก ใช้คำลักษณะนาม ต้น(1) กับต้นไม้ที่เกิดขึ้นรวมกันหลายต้นซึ่งควรใช้คำลักษณะนาม กอ ใช้คำลักษณะนาม คน(1) กับบุคคลที่ควรได้รับการเคารพบูชา ดังนี้ เป็นต้น และจากผลการสัมผัสของภาษาไทยโคราชกับภาษาไทยกลาง เริ่มเข้ามามีบทบาทในภาษาไทยโคราช แม้ว่าจะปรากฏไม่มากนักในการวิจัยครั้งนี้ก็ตาม แต่อาจเป็นแนวโน้มที่อาจเกิดมากขึ้นได้ในอนาคต

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการใช้คำลักษณะนามในภาษาไทยโคราช ผู้วิจัยเห็นว่ามีความหวังที่จะศึกษาต่อไปได้ในหัวข้อต่อไปนี้

5.3.1 เพื่อการศึกษาที่ลึกซึ้งและมีขอบเขตเฉพาะยิ่งขึ้น ควรนำคำลักษณะนามเพียงคำเดียว เช่น คำลักษณะนาม ลูก หลัง อัน มาศึกษาการใช้ของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน โดยเพิ่มจำนวนผู้ออกภาษาให้มากขึ้น และนำวิธีการทางสถิติเข้ามาใช้ในการศึกษา เพื่อดูการใช้คำลักษณะนามว่าใช้กับคำนามในลักษณะที่กว้างออก หรือแคบเข้า

5.3.2 ศึกษาจำนวนคำลักษณะนามที่น้อยลง แล้วดูว่าคำลักษณะนามใดบ้างที่แปรไปเป็นคำลักษณะนามอื่น และการแปรปรากฏในกลุ่มอายุ อาชีพใดบ้าง เช่น คำนามในกลุ่ม [+ มนุษย์, + เคารพ] ที่ปรากฏกับคำลักษณะนาม องค์ ผู้พูดเริ่มใช้คำลักษณะนาม คน เข้ามาปะปนในกลุ่มอายุใด อาชีพใด และเป็นกลุ่มอายุ อาชีพดังกล่าวเสมอ หรือไม่ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงใช้คำลักษณะนามขึ้น

5.3.3 ศึกษาว่ามีคำลักษณนามใดบ้างที่มีการแปรกับคำลักษณนาม อัน

5.3.4 ศึกษาเพิ่มเติมการใช้คำลักษณนามโดยนำตัวแปรอื่น เช่น การศึกษา ที่อยู่อาศัย การย้ายถิ่น มาเป็นตัวแปรในการศึกษาการใช้คำลักษณนามในภาษาไทยโคราช เพื่อพิสูจน์ว่าการใช้คำลักษณนามมีการแปรตามปัจจัยทางสังคมเหล่านี้หรือไม่

5.3.5 บัณฑิตหมู่บ้านบางแห่งสัดเป็นหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนา เช่น มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ ประจำหมู่บ้าน มีห้องสมุดหมู่บ้าน หรือเป็นหมู่บ้านที่มีการติดต่อสื่อสารกับภายนอกเสมอ ๆ ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่าการพัฒนาหมู่บ้านจะมีผลหรือไม่กับความล่ามารถในการใช้คำลักษณนามของผู้พูดภาษา โดยศึกษาเปรียบเทียบกับผู้พูดภาษาในหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนา กับผู้พูดภาษาในหมู่บ้านที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา

5.3.6 ศึกษาคำลักษณนามในภาษาถิ่นอื่น ๆ เช่น คำลักษณนามในภาษาลาวในจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ขอนแก่น อุบลราชธานี ฯลฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย